

"Foster och Berg har det bästa Slussenförslaget"

Det unika i Foster + Partners och Bergs förslag är omtanken om hela stadsrummet, inklusive vattenspegeln, skriver Göran Borell, arkitekt SAR/MSA, i polemik med Chet Kanra vars debattartikel var införd i Arkitekten nr 6/7.

Slussen har förändrats genom århundradena. I begynnelsen låg allt under vatten. Genom uppväxten av Stadsholmen och förtätning av vattenområdena omkring blev platsen det "vattenlås" som lade grunden för Stockholms tillblivelse. Och Stadsholmen var ursprungligen en ö som bebyggdes - redan från början förbundet norrut respektive söderut med varsin bro.

Mötesplatsen mellan land- och sjöväg gav upphov till handel och välstånd. Den har geografiskt förflyttat sig genom Stadsholmens utväxt och olika slusslägen på näset mot Södermalmssidan. Den moderna Slussens historia är inte entydig och de kulturhistoriska referenserna man gärna hänvisar till är tvetydiga. Det handlar mer om var man lägger ribban tidsmässigt. Det otvetydiga är Stadsholmens karaktär av egen ö. Eller snarare en självständig utkristalliserad stadsbebyggelse omgärdad av vattenspeglar. Är det något gestaltungs-motiv som ska värnas historiskt är det väl detta. Under hela 1900-talet har nya transportsystem tagit vattenrummet på Stadsholmens södra sida i anspråk, på ett sätt som står i bjärt kontrast till Stadsholmens norra sida och Norrström. Här har en medveten gestaltning getts åt vattenrum och stadsbebyggelse. Slussen och Söderström däremot har mest blivit till en slav under transportsystemen.

Slussen är mer än Söderström. Det handlar också om gestaltningen uppe vid Södermalmstorg. Klöverbladen må vara en trafiktekniskt genial lösning i tidens tecken men stadsbildsmässigt är de en katastrof. En utbredd koloss utan släktskap med omgivande stenstads formala princip, som dessutom omöjliggjort en vettig bebyggelse kring Södermalmstorg.

Att föreslå en spektakulär byggnad uppe vid torget utan hänsyn till hela det stadsrum som så mycket styrs av Söderström, Maria- och Katarinaberget och Gamla stan känns som effektsökeri med kort livsglädje. Liksom att begränsa Söderströms vattenspegel ännu mer, i en eller annan form.

Det unika i Fosters och Bergs förslag är just omtanken om hela stadsrummet, inklusive vattenspegeln. Ett motiv som känns hemma i en "Stad vid vattnet". Övriga bidrag har inte lyckats utveckla samma rumsliga omtanke och omsorg. Utblickarna från Södermalmstorg kommer att klargöra torgets belägenhet och även skapa kontakt med vattenrummet och det ursprungliga Stockholm.

Det viktiga nu är att hitta en gestaltungs-mässig väg in i framtiden som också klarar den historiska tillbakablicken som Slussenområdet bär med sig. Där framstår Foster + Partners och Bergs förslag som det bästa i jämförelse med övriga.

Göran Borell